

Europos piliečių forumas maisto švaistymo klausimais

1 sesija

2022 12 16 – 2022 12 18

European Citizens Panel
food waste
Have Your Say

#FoodWasteEU

1. Apžvalga

Europos piliečių forumą maisto švaistymo klausimais sudaro 150 atsitiktinai atrinktų piliečių, kurie renkasi į tris sesijas. Pirmoji sesija vyko 2022 m. gruodžio 16–18 d. Briuselyje; joje pristatyta tema bei forumo rengimo aplinkybės. Piliečiai susipažino tarpusavyje ir sužinojo apie konstruktyvių diskusijų taisykles. Po to jie galėjo pasigilinti maisto švaistymo Europoje problemą ir iššūkį. Europos Komisijos atstovai ir išorės pranešėjai padėjo piliečiams geriau suprasti metodus ir veiksmus, kurie gali padėti sumažinti maisto švaistymą, atskleidė susijusias kliūtis, iššūkius ir dilemas, taip pat susijusių naudą ir galimybes. Pirmosios sesijos tikslas buvo formuluoti idėjas ir grupuoti požiūrius, kuriuos piliečiai laiko perspektyviausiais tolesnėms diskusijoms būsimose sesijose.

1 diena (penktadienis)

Penktadienį piliečius pasveikino pagrindinė moderatorė ir Europos Komisijos atstovė: generalinė direktorė Pia Ahrenkilde Hansen, Europos Komisijos pirmininko pavaduotoja Dubravka Šuica ir už sveikatą ir maisto saugą atsakinga Komisijos narė Stella Kyriakides. Jos pabrėžė piliečių forumo svarbą ir ES vaidmenį kovojant su maisto švaistymu. Pagrindinė moderatorė supažindino piliečius su 1-osios sesijos darbotvarke ir kitomis sesijomis. Kūrybiškai susipažinus ir pralaužus ledus, trumpa internetinė apklausa padėjo piliečiams pasigilinti į maisto švaistymo temą. Kad dar geriau parengtų piliečius tolesnėms diskusijoms, Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato Piliečių dialogų skyriaus vadovo pavaduotoja Gaëtane Ricard-Nihoul netrukus pristatė ES įstaigas, taip pat sprendimų priėmimo ir teisėkūros procesą. Po to Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato Strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ grupės vadovė Anne-Laure Gassin išsamiai pristatė maisto atliekų klausimą. Šią temą toliau plėtojo Vengrijos nacionalinės maisto atliekų prevencijos programos „Maradék nélkül“(„Projektas be atliekų“) koordinatorė, Vengrijos veterinarijos universiteto asocijuotoji profesorė Gyula Kasza ir Vageningeno universiteto Tvarios maisto grandinių programos vadovas Toine Timmermannsas, daugiausia dėmesio skirdami šiems klausimams: 1. Koks tai iššūkis, ir 2. Ką galime padaryti? Be to, įvairių viešojo ir privačiojo sektorių ekspertų ir specialistų grupė (apimanti maisto tiekimo grandinę, mokslinių tyrimų bendruomenę ir NVO) pateikė įvairių požiūrių maisto švaistymo klausimu. Atlikdami internetinę apklausą piliečiai galėjo nuolat teikti klausimus, į kuriuos savaitgalį atsakė Žinių ir informacijos centro (ŽIB) ekspertai.

2 diena (šeštadienis)

Šeštadienį piliečiai pasidalijo į 12 lygiagrečiai dirbančių darbo grupių, kuriose užtikrintas vertimas žodžiu ir teikė pagalbą patyrę tarpininkai. Grupės pateikė savo parengtą turinį daugiakalbėse skaičiuoklėse, kurios buvo susijusios su kitų grupių turiniu. Per pirmąjį šios dienos užsiėmimą vyko grupių diskusijos ES vertybių, maisto ir apskritai maisto švaistymo klausimais. Vėliau diskusijose daugiausia dėmesio skirta galimiems sprendimams ir idėjoms, kaip sumažinti maisto švaistymą ir nustatyti prioritetus. Kiekviena grupė pasirinko po penkias pagrindines maisto švaistymo sumažinimo idėjas ir metodus. Po to piliečių buvo paprašyta susieti kitų grupių metodus su jų pačių idėjomis ir taip padėti sugrupuoti visus 60 anksčiau pasirinktų idėjų ir požiūrių. Per paskutinį dienos užsiėmimą kiekviena grupė gavo vieną iš jau išskirtų klasterių. Piliečių paprašyta pavadinti ir aptarti klasterius. Jie klasterius papildė papildomomis idėjomis ir pagrindė kiekvieno iš klasterių svarbą. Tuo siekta suteikti piliečiams bendrą atsakomybės jausmą ir leisti visiems prisidėti savo pasiūlymais. Dienos pabaigoje parengti klasteriai buvo automatiškai išversti į visas oficialiąsias ES kalbas, kad piliečiams būtų pateikta jų versija jų gimtąja kalba.

3 diena (sekmadienis)

Sekmadienio rytą plenarinės sesijos pradžioje dalyviai gavo klasterius atitinkama kalba. Kiekvienos darbo grupės atstovai pristatė šiuos klasterius ir jų pagrindimą. Po to piliečių buvo paprašyta pirmenybę atvirame forume suskirstyti klasterius pagal svarbą, naudojant 10 plakatų su klasteriais ir darbo grupių pateiktais jų pavadinimais. Kiekvienas pilietis galėjo plakatuose pateiktiems savo labiausiai vertinamiems klasteriams skirti penkis balus. Po kavos pertraukos surengta klausimų ir atsakymų sesija, kurios tikslas – atsakyti į savaitgalį kilusius atvirus ir pasikartojančius klausimus, taip pat į spontaniškus plenarinės sesijos klausimus. Po to pristatytas klasterių skirstymas bei informacija kitai sesijai, kuri vyks virtualiai. Galutines pastabas pateikė Europos Komisijos atstovybės ir komunikacijos valstybėse narė direktorius Richardas Kühnelis.

2. Trumpa darbotvarkė

Gruodžio 16 d., penktadienis. PLENARINĖ SESIJA	
14:00 – 14.15	Europos Komisijos sveikinimo žodis
14.15 – 15:30	Susipažinimas, ES institucijų ir teisės aktų indėlis bei piliečių vaidmuo šiame procese.
15:30 – 16:00	Kavos pertraukėlė
16:00pm – 18:00	Įvadas į maisto atliekų ir vertės grandinės diskusiją, moderuojama podiumo diskusija su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais dėl maisto švaistymo mažinimo veiksmy, organizaciniai klausimai.

Gruodžio 17 d., šeštadienis. DARBO GRUPĖS	
09:00 – 10:30	Kas jūs esate ir kas jums svarbu? Susipažinimas tarpusavyje, asmeninių vertybių aptarimas, keitimasis informacija apie maisto (atliekų) įpročius
10:30 – 11:00	Kavos pertraukėlė
11:00 – 13:00	Kaip sumažinti maisto švaistymą ir kokie sprendimai atrodo svarbiausi? Įvairių požiūrių ir veiksmy aptarimas, idėjų formavimas, prioritetų nustatymas
13:15 – 14:15	Pietų pertrauka
14:30pm – 16:00	Kokios kitų grupių idėjos panašios į mūsų pačių idėjas? Panašių į darbo grupių požiūrių paieškos (susiejimas ir grupavimas)
16:00pm – 16:30	Kavos pertraukėlė
16:30pm – 18:00	Kaip galime pavadinti panašias idėjas ir kodėl jos svarbios mažinant maisto švaistymą? Darbas su požiūrių klasteriais ir jų įvardijimas (kategorijų nustatymas)

Gruodžio 18 d., sekmadienis. PLENARINĖ SESIJA	
09:00 – 10:45	Koks darbo grupių veiklos rezultatas? Klasterių pristatymas, atviras forumas, klasterių prioritetų nustatymas
10:45 – 11:15	Kavos pertraukėlė
11:15 – 13:00	Ką sužinojome šį savaitgalį ir kas bus toliau? Atsakymai į pagrindinius klausimus

3. Dalyvaujančių ekspertų sąrašas

Pirmojoje sesijoje visą laiką dalyvavo šie ekspertai

Europos Komisijos ekspertai:

1. **Gaëtane Ricard-Nihoul**, Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato Piliečių dialogų skyriaus vadovo pavaduotoja
2. **Anne-Laure Gassin**, Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ grupės vadovė

Išorės ekspertai ir specialistai:

1. **Toine Timmermans**, Wageningeno universiteto Tvary maisto grandinių programos vadovas
2. **Victoras De Meesteris**, „Colruyt Group“ aplinkos apsaugos koordinatorius
3. **Betty Chang**, Europos maisto informacijos tarybos mokslinių tyrimų erdvės vadovė
4. **Thomas Candéalis**, Tarptautinės maisto atliekų koalicijos prevencijos projektų vadovas
5. **Maiwenn L’Hoir**, Kovos su maisto švaistymu ir maisto stygiumi projektų vadovė (tvarus maistas), Žemės ūkio ir maisto suverenumo ministerija, Prancūzija
6. **Gyula Kasza**, Vengrijos nacionalinės maisto atliekų prevencijos programos „Maradék nélkül“ („Projektas be atliekų“) koordinatore; *Vengrijos veterinarijos universiteto docentė*
7. **Bruno Menne**, COPA COGECA vyresnysis patarėjas maisto saugos, vartotojų informavimo, gyvūnų mitybos ir pašarų, kokybės draudimo klausimais
8. **Angela Frigo**, Europos maisto bankų federacijos generalinė sekretorė

4. Piliečių nustatyti klasteriai

Darbo grupių rezultatai buvo suskirstyti į 10 klasterių. Per atvirąjį forumą jiems buvo nustatyti prioritetai tokia tvarka (visi sugrupuoti rezultatai pateikiami 1 priede: Sugrupuoti rezultatai):

1. C6: Vietos ūkininkai ir smulkieji gamintojai: perspektyvus maisto švaistymo problemos sprendimas?
2. C2: Žinių skleidimas ir informuotumo didinimas
3. C3: „Panaudoti atliekas“: kovos su maisto švaistymu kampanija
4. C10: Dalykitės, o ne švaistykite! / Dalijantis galima sutaupyti / Solidarumo sąjunga dėl sąžiningos prieigos prie maisto, kad būtų išvengta švaistymo
5. C8: Ženklinimas etiketėmis. Kuo daugiau informacijos, tuo mažiau atliekų
6. C1: Patiekalų porcijų dydžiai ir likučių vartojimas
7. C7: Inicijavos, kurių turi imtis prekybos centrai ir platinimo grandinė, kad būtų teikiamos ataskaitos apie maisto švaistymą ir maisto švaistymo mažinimą
8. C9: Informacijos apie maisto švaistymo vertės grandinėje kokybę ir kiekius
9. C5: Paskatos mažinti įmonių maisto švaistymą
10. C4: Visų susijusių dalyvių gebėjimas daryti įtaką ES maisto politikai

5. Plenarinių sesijų įrašai

2023 12 16: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-16>

2023 12 18: <https://webcast.ec.europa.eu/european-citizens-panel-on-food-waste-session-1-22-12-18>